

Participanții la dezbateri au acordat atenție și o serie de măsuri din activitatea muzeelor argeșene în anul 1986 și care vor trebui remediate cât mai urgent. Dacă Complexul Muzeal Golești a avut o activitate de popularizare intensă, materializată și în peste 300.000 de lei la autofinanțare, în schimb, celelalte instituții muzeale nu au întreprins nimic pe această linie. Lipsa de afișe și panouri indicatoare a determinat un efort sporit din partea muzeografilor pentru a face cunoscute obiectivele muzeale. Având expoziții interesante, realizate la un nivel științific și muzeotehnic de valoare națională și chiar internațională, alcătuirea de ghiduri și pliante pentru acestea se impunea mai de mult. Existența unui bogat material propagandistic duce, automat, și la creșterea veniturilor muzeelor atât ca urmare a sporirii numărului de vizitatori cât și prin vânzarea publicațiilor.

De mai mulți ani, muzeele din Curtea de Argeș și Cîmpulung nu și-au înscris în planurile lor de cercetare investigații arheologice. Această renunțare este o greșeală, avîndu-se în vedere că cele două orașe au avut un rol deosebit în epoca medievală. De aceea s-a recomandat ca, în anul 1988, să se reia asemenea cercetări în punctele care se cunosc că oferă bogate mărturii.

Pentru buna desfășurare a activității Muzeului Orășenesc Curtea de Argeș, se impune încadrarea posturilor vacante cu specialiști pe profil. Totodată, avînd în

vedere trecutul acestui oraș, va trebui declanșată o campanie în vederea strîngerii de piese muzeistice care să permită realizarea unei expoziții permanente de istorie, un deziderat mai vechi al publicului din acest oraș și împrejurimi.

A doua parte a consfătuirii a avut un caracter aplicativ prin vizitarea unor obiective muzeistice din județ și din afara acestuia. La Curtea de Argeș, participanții au fost invitați să vizioneze noua Secție de etnografie și artă populară realizată cu concursul colegilor de la Golești. De asemenea, a fost văzut localul nou amenajat pentru a adăposti Secția de artă. Pînă la definitivarea tematicii, în sălile clădirii au fost organizate expoziții de artă plastică ale unor artiști amatori și cu desenele elevilor din Albești, Vulturești și Pitești.

Un alt obiectiv vizitat a fost Castrul roman de la Jidava. Aici s-au prezentat muzeul și reconstituirea unui segment al sistemului de încălzire a spațiilor de locuit din castru. Totodată, s-au oferit informații privind completa reconstituire, în viitor, a laturii de sud a castrului și amenajarea unui muzeu al Limesului roman din România.

În orașul Cîmpulung a fost vizionată expoziția de istorie, nou realizată, de la Complexul feudal „Negru Vodă” și depozitul de carte veche.

La Mansionul de la Mateiaș s-au purtat discuții privind ideea muzeografică ca pe lângă expoziția foto-documentară să fie rea-

lizată o dioramă de mari proporții care să redea o scenă din eroica rezistență a armatelor române în perioada 30 septembrie—15 octombrie 1916 în zona Bran-Cîmpulung. Mateiașul reprezintă unul din punctele de luptă unde expresia „Pe aici nu se trece!” a devenit o realitate cu prețul a numeroase jertfe. Schimbul de păreri a conturat măsurile ce trebuie întreprinse pentru ca acest complex muzeistic să fie desăvîrșit din toate punctele de vedere.

De la Mateiaș, muzeograful argeșean au poposit la Tirgoviște unde au vizionat noua expoziție de bază de istorie și au purtat îndelungate discuții cu colegii lor dimboviteni.

La reîntoarcerea în județ, specialiștii de la Complexul Muzeal Golești au prezentat expoziția „Creatori populari contemporani din județul Argeș”. Cu acest prilej au fost discutate unele aspecte ce se ridică în organizarea tradiționalului Tîrg al olarilor.

Dezbaterile inițiate de Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Argeș a fost fructuoasă atât prin partea ei de analiză a activității muzeale, cu concluzii pertinente, menite să ducă la perfecționarea muncii în viitor, cât și prin călătoria care a înlesnit cunoașterea unor realizări muzeistice de ultimă oră, de pe teritoriul județului și din afara acestuia, cu momente de reflecție vizînd noi dimensiuni expoziționale.

— ANGHEL PAVEL —

A XXI-A SESIUNE ANUALĂ DE RAPORTE PRIVIND REZULTATELE CERCETĂRILOR ARHEOLOGICE

Întîlnire anuală a arheologilor din întreaga țară, care are drept scop valorificarea și evaluarea nivelului de competență a fiecărei cercetări arheologice desfășurate în anul anterior și definitivarea planului de cercetări pe anul în curs, Sesiunea anuală de rapoarte de arheologie, ediția a XXI-a, s-a desfășurat în zilele de 24—26 aprilie 1987, la Complexul Muzeal Județean Timiș. Manifestare științifică de prestigiu, organizată sub egida Aca-

demiei de Științe Sociale și Politice a Republicii Socialiste România, și a Consiliului Culturii și Educației Socialiste, cu sprijinul nemijlocit al Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al Județului Timiș și al Complexului Muzeal Județean Timiș, Sesiunea anuală de rapoarte privind rezultatele cercetărilor arheologice din anul 1986 s-a bucurat de prezența unor reprezentanți și personalități marcante din conducerea Consiliului Culturii și Educației So-

cialiste, a Comitetului Județean Timiș al Partidului Comunist Român, a Secției de istorie a Academiei de Științe Sociale și Politice, a Comisiei centrale a patrimoniului cultural național, a unui mare număr de specialiști de la institutele de arheologie și muzele din țara noastră.

La sedința de deschidere a lucrărilor sesiunii, Cuvîntul de salut din partea Comitetului Județean Timiș și al Partidului Comunist Român a fost adresat participan-

ților de către tovarășul Ilie Matei, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean de partid Timiș, care s-a referit la activitatea intensă desfășurată de oamenii muncii din județul Timiș pentru transpunerea în viață a obiectivelor economico-sociale în profil teritorial. În actualul cincinal, în conformitate cu hotărârile Congresului al XIII-lea, cu indicațiile secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Totodată, au fost evidențiate realizările obținute în creșterea rolului tuturor instituțiilor de cultură și educație, inclusiv al muzeelor timișene, în viața județului, subliniindu-se necesitatea ca pe viitor să se asigure o și mai activă participare a acestor instituții la dezvoltarea conștiinței socialiste, la educarea patriotică, revoluționară a maseilor, a tineretului în primul rând, în opera de formare a omului nou.

În plen, a luat, de asemenea, cuvântul tovarășa Tamara Maria Dobrin, vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, reliefând importanța cercetării arheologice pentru îmbogățirea patrimoniului cultural național, sarcinile ce revin arheologiei românești în valorificarea științifică a descoperirilor, pentru cunoașterea istoriei mult milenare a patriei. S-a subliniat necesitatea inițierii unor sinteze vizând problemele de bază ale cercetării arheologice, insistându-se asupra aspectelor metodologice ce incumbă această cercetare. Arheologii români au încă mult de făcut în privința valorificării sintetice a unor cercetări de mare valoare, numeroase descoperiri arheologice fiind prezentate trunchiat, doar în rapoarte, fără a beneficia de lucrări de sinteză care să le introducă în circuitul științific. În prezent, se constată încă faptul că nu s-au generalizat metodele și tehnicile noi de cercetare arheologică, însușirea lor fiind sarcina de bază a arheologilor tineri din muzeele noastre. Concentrarea atenției arheologilor asupra cercetării cu precădere a obiectivelor de interes național și asupra săpăturilor cu caracter de salvare deține un loc prioritar (parte a rezultatelor fructuoase obținute de arheologii români în acest sens, în cincinalul 1981—1986,

au fost, de altfel, ilustrate convingător și de expoziția temporară organizată la Complexul Muzeal Timiș cu prilejul sesiunii de rapoarte, avînd genericul „Cercetări arheologice de salvare din România în anii 1981—1986”).

În continuare, dr. Constantin Preda, directorul Institutului de Arheologie din București, a prezentat referatul *Contribuția cercetărilor arheologice la stabilirea adevărului istoric*, o cuprinzătoare trecere în revistă a contribuției cercetărilor arheologice românești din ultimele patru decenii la fundamentarea prezenței strămoșilor noștri geto-daci, a continuității lor de locuire pe aceste meleaguri, la atestarea clară a procesului de etnogeneza a poporului român, pe întregul teritoriu al țării noastre.

La lucrările pe secțiuni ale sesiunii s-au remarcat o serie de rapoarte interesante și s-au desprins concluzii deosebit de importante pentru orientarea cercetărilor viitoare.

Secțiunea I: Arheologia comunei primitive. Premisele civilizației tracice. Au fost prezentate 42 de rapoarte, din care 6 referitoare la paleolitic. Neoliticul este mai bine pus în valoare prin cercetări întreprinse la Hirșova, jud. Constanța, Pața și Hodoni, jud. Timiș, Piatra Olt, jud. Olt, Rădovanu și Măriuța, jud. Călărași, Iclod, jud. Cluj. Pentru rezultatele cercetării interdisciplinare a fost dată ca exemplu așezarea de tip Cucuteni de la Drăgușeni, jud. Botoșani, iar descoperirile arheologice din ultima vreme de la Piatra Olt și Drăgușeni permit stabilirea unor noi raporturi între culturile neoliticului. Săpăturile efectuate la unele necropole datînd din epoca bronzului au adus contribuții importante la precizarea ritului funerar și la îmbogățirea cunoștințelor privind cultura materială a tracilor. Ca cercetări arheologice de salvare se remarcă cele de la Pojejena-Nucet, jud. Caraș-Severin, de pe gântierul Canalului Dunăre-București, de la Grădiștea-Hațeg și Grădiștea Rotund, jud. Iași.

Secțiunea II-a: Civilizația traco-dacică. A reunit 30 de rapoarte (o comunicare introductivă intitulată *Dacia în timpul lui Decebal*, 6 rapoarte cuprinzînd rezultatele cercetărilor arheologice vizînd Hallstattul, 21 rapoarte pen-

tru Latene și 2 rapoarte privind săpăturile de salvare). În ultimii ani au fost cercetate cu prioritate așezări fortificate din Latene, observîndu-se tendința, de încurajat și în continuare, spre exhaustivitate în cercetarea unei fortificații, cît și aceea de restrîngere a petelor albe, prin cercetarea de suprafață efectuată la așezări fortificate din zone mai puțin cercetate pînă în prezent (Olteșia, de exemplu). Alte săpături arheologice au oferit elemente și au permis constatări noi privind viața materială și spirituală a tracilor, îmbogățind totodată cunoștințele referitoare la contactele și legăturile dintre civilizația dacică și cea greco-romană. S-a remarcat identificarea recentă a unor așezări pe drumurile de intrare în Dacia, iar săpăturile de salvare, îndeosebi cele de pe Valea Buzăului, au scos la iveală un mare număr de obiective arheologice, aici fiind depuse eforturi deosebite pentru cercetarea siturilor arheologice înainte de a fi afectate de construcțiile moderne.

Secțiunea III-a: Arheologia clasică greco-romană. Procesul simbiozei daco-romane. Cele 25 de rapoarte prezentate la această secție au făcut cunoscute, de asemenea, mărturi privind civilizația geto-dacilor din Transilvania (secolele II—III e.n.), simbioza daco-romană și continuitatea de locuire a strămoșilor noștri, au permis constatarea unei explozii demografice în Dobrogea în secolul VI e.n., au oferit date noi privind teritoriul rural al Histriei.

S-au subliniat eforturile depuse pentru cercetarea orașelor din Dacia și restaurările efectuate la Sarmizegetusa, cît și datele interesante oferite de săpăturile arheologice de la Tibiscum, îndeosebi pentru cunoașterea vieții economice din secolele II—III e.n. De asemenea, cercetările întreprinse în ultima vreme la castelele romane (Apulum, Potaissa, Micia, Ilișua, cele din zona hidrocentralelor Porțile de Fier I și II, Mălăiești-Prahova) au adus date noi privind topografia internă a acestora.

Secțiunea IV-a: De la daco-romani la români. La această secție au fost susținute 29 rapoarte. Săpăturile arheologice din campania anului 1986, vizînd secolele II—V, au venit să confirme încă o dată continuitatea locu-

rilor, să evidențieze raporturile strămoșilor noștri cu romanitatea sud-dunăreană, atestând faptul că procesul de romanizare a continuat și după retragerea aureliană, iar dovezile de netăgăduit privind eforturile de valorificare a unor bogății miniere ni-i prezintă pe daco-romani ca o populație stabilă, cu un statut bine definit.

Pentru secolele V-VII, reperul așezărilor s-a îmbogățit prin descoperirile de la Ștefan cel Mare, jud. Bacău, Șirna, jud. Prahova, Sighișoara, jud. Mureș, dovedind o continuitate de viață tradițională, cultura de masă fiind demonstrată de ceramică, în special. Săpăturile de la Șirna, Sighișoara, Lozna au oferit date interesante privind raporturile dintre populația autohtonă și unele mici grupuri de alojeni infiltrați în așezările acestora.

Secția A-Va: Civilizația medievală românească. Respectându-se ordinea priorităților pe care ne-o impune realitatea, din cele 37 rapoarte susținute la această secție, cele mai multe au oferit rezultate ale unor săpături de salvare, dintre care se remarcă cele de la Curtea domnească din Tir-

goviște și de pe traseul Canalului Dunăre-București. În prezent, există o reală preocupare pentru cunoașterea amănunțită a curții domnești (pe lângă cea din Tirgoviște au fost prezentate cercetările de la Suceava și Bacău) și tocmai de aceea s-a propus organizarea unei dezbateri privind noile descoperiri la curțile voievodale românești, care să fie găzduită de unul din muzeele noastre.

S-au remarcat din rapoarte: rezultatele săpăturilor arheologice de la Brăila, deși abia la început, cercetarea cetății medievale de aici fiind foarte importantă, apoi, o necropolă interesantă de secol X descoperită la Cluj-Napoca, relevarea unor noi elemente privind cetatea Giurgiu, sau așezarea și necropola medievală timpurie de la Remetea Mare și Voiteg, jud. Timiș, cit și cetatea medievală și reședința feudală de la Gladna Română, jud. Timiș.

A XXI-a sesiune anuală de rapoarte privind rezultatele cercetărilor arheologice a făcut dovada faptului că de la an la an există o tot mai mare preocupare pentru întocmirea rapoartelor, ar-

heologii nu se rezumă, în general, doar la simpla descriere a pieselor găsite, ci se fac analogii, se trag concluzii, iar rapoartele sînt însoțite de un bogat și de calitate material ilustrativ. Valoarea științifică a rapoartelor, cit și cum-pănirea în formularea arheologică au fost evidențiate în timpul discuțiilor. De asemenea, s-a observat o reală maturizare a generației tinere de arheologi și se impune în continuare pregătirea unor cadre tinere, deosebit pentru arheologia medievală.

Pentru activitatea de viitor apare evidentă necesitatea unor rapoarte cu caracter general, sintetic și pe o perioadă mai lungă de cercetare, cit și a încadrării, măcar pe plan național, a fiecărei descoperiri arheologice. De asemenea, avînd pondere cercetarea perioadei secolelor IV-X, se impune o mai insistentă îndrumare a tinerilor arheologi spre cercetarea acestei perioade, o altă cerință pentru viitor fiind angajarea mai fermă în cercetarea interdisciplinară a obiectivelor arheologice din România.

— MARIA IGNAT —

AL IV-LEA SIMPOZION NAȚIONAL DE NUMISMATICĂ

Între 15-17 mai 1987 s-a desfășurat la Botoșani cel de-al IV-lea simpozion național de numismatică. Această manifestare prestigioasă, simpozionul, rebind, desigur, la un nivel adecvat cerințelor epocii noastre, o veche tradiție practică de Societatea Numismatică Română (congresele naționale de numismatică și arheologie), a fost organizată de societatea mai sus-menționată în colaborare cu Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Botoșani, Muzeul județean, Secția din Botoșani a S.N.R., Casa de cultură și sindicatelor din această localitate. Din punct de vedere al activităților programate, simpozionul a însumat: I - sesiunea de comunicări științifice; II - expoziția numismatică; III - activități culturale.

I. După deschiderea sesiunii științifice, prin cuvîntul rostit de reprezentatul organelor locale de partid, în plen s-au susținut co-

municările: *Numismatică și istoria* (Constantin Preda - București); *Numismatică și disciplinele adiacente în sintezele de istorie românească ale lui Nicolae Iorga* (Aurel Golimas - București); *Activitatea numismatică botoșăneană pe noi coordonate* (Mihail Urigiuc - Botoșani). În continuare, lucrările s-au desfășurat pe secțiuni. În cadrul secțiunii de numismatică s-au prezentat următoarele comunicări: *Numismatică, sursă a istoriei ideilor* (Mihail Urigiuc - Botoșani); *Metode matematice în numismatică* (Costel Gurcanu - Birlad); *Relațiile dintre geto-daci și cetățile grecești reflectate în descoperirile monetare* (Silvia Teodor - Iași); *Un fals de pe o monedă ateniană tirzie* (Gh. Lencu - Suceava); *Monede romane republicane descoperite pe teritoriul județului Botoșani* (Pavel Șadurschi - Botoșani); *Tezaur unic al imperiului roman* (Virgil Mihăilescu Birliba - Iași); *Comunitatea daco-*

romană la Romula în lumina descoperirilor numismatice și arheologice (Gh. Popilian - Craiova); *Monede romane din secolul al IV-lea în Moldova*, (Bucur Mitrea - București); *Tezaurul de la Ulmetum* (Gh. Poenaru Bordea și Radu Ocheșanu - București); *Aspecte stilistice privind numismatică bizantină* (Ion Dunoiu); *Circulația monetară arabă în spațiul carpato-dunărean pontic în secolele IX-X e.n. și semnificația ei istorică* (Dan Gh. Teodor - Iași); *Emissionea primelor monede românești în evul mediu* (Ștefan Tănăsescu - București); *O monedă de la Alexandru cel Bun descoperită la Cîmpulung Muscel* (Aurica Smarandă - București); *Laurențiu Florescu - Cîmpulung Muscel*; *Observații noi cu privire la emisiunile monetare ale Moldovei* (Constanța Știrbu - București); *Moneda lui Matei Corvin în colecția Muzeului județean Brașov* (Luana Popa - Bra-